

EURÓPSKA ÚNIA

EURÓPSKY PARLAMENT

RADA

V Bruseli 18. marca 2026
(OR. en)

2025/0262(COD)

PE-CONS 8/26

NDICI 3
DEVGEN 14
RELEX 114
PE 10
ACP 11
COAFR 27
COASI 23
COEST 71
COLAC 14

COWEB 11
ELARG 12
MAMA 24
MOG 28
GLOBAL GATEWAY 8
FIN 163
ECOFIN 117
CODEC 126

LEGISLATÍVNE AKTY A INÉ PRÁVNE AKTY

Predmet: NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/947, pokiaľ ide o zvýšenú efektívnosť záruky pre vonkajšiu činnosť

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2026/...

Z ...,

**ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/947, pokiaľ ide o zvýšenú efektívnosť záruky
pre vonkajšiu činnosť**

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 209 a 212,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom¹,

¹ Pozícia Európskeho parlamentu z 10. marca 2026 (zatiaľ neuvverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z

keďže:

- (1) Nástroje Únie na financovanie vonkajšej činnosti vrátane Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj plus (EFSD+) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947² sa naďalej riadia cieľmi a zásadami vonkajšej činnosti Únie, ktoré sú stanovené v článku 3 ods. 5 a článkoch 8 a 21 Zmluvy o Európskej únii (ďalej len „Zmluva o EÚ“) ako aj politikou Únie v oblasti rozvojovej spolupráce stanovenej v článku 208 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“). Opatrenia na zvýšenie efektívnosti záruky pre vonkajšiu činnosť zriadenej nariadením (EÚ) 2021/947 (ďalej len „záruka pre vonkajšiu činnosť“) by sa mali vykonávať spôsobom, ktorý je plne v súlade s uvedenými cieľmi a zásadami, pričom by sa mal zabezpečiť súlad medzi politikami Únie a vlastnými prioritami partnerských krajín.

² Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/947 z 9. júna 2021, ktorým sa zriaďuje Nástroj susedstva a rozvojovej a medzinárodnej spolupráce – Globálna Európa, mení a zrušuje rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 466/2014/EÚ a zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 a nariadenie Rady (ES, Euratom) č. 480/2009 (Ú. v. EÚ L 209, 14.6.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (2) Globálny geopolitický a geoekonomický kontext si vyžaduje, aby Únia opätovne potvrdila svoj záväzok nadviazať vzájomne prospešné partnerstvá s partnerskými krajinami, vrátane svojho záväzku konsolidovať demokratické inštitúcie, posilniť regionálnu stabilitu a bezpečnosť, riešiť migračné výzvy, podporiť ľudský rozvoj, diverzifikovať dodávateľské reťazce, podporiť medzinárodný poriadok založený na pravidlách a riešiť dôsledky útočnej vojny Ruska proti Ukrajine.
- (3) Únia a jej členské štáty spoločne zostávajú najväčšími poskytovateľmi oficiálnej rozvojovej pomoci na svete, a preto si ich strategické ambície a opatrenia vyžadujú výrazné zviditeľnenie. V rámci prístupu Tímu Európa by sa politiky Únie a jej členských štátov v oblasti medzinárodnej spolupráce mali navzájom dopĺňať s cieľom zlepšiť účinnosť, vplyv a pridanú hodnotu ich kolektívnej pomoci a prispieť k posilneniu informovanosti o činnosti Únie a jej členských štátov v partnerských krajinách a k jej zviditeľneniu.

- (4) Draghiho správa o budúcnosti európskej konkurencieschopnosti z roku 2024 obsahuje odporúčanie, aby sa zabezpečilo väčšie zapojenie súkromného sektora a znížila nadmerná vonkajšia závislosť tak, že sa zabezpečia dodávky surovín, čistej energie, udržateľných dopravných palív a čisté technológie z celého sveta, a zmodernizuje a lepšie využije stratégia Global Gateway stanovená v Spoločnom oznámení Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru, Výboru regiónov a Európskej investičnej banke z 1. decembra 2021 s názvom „Global Gateway“ (ďalej len „stratégia Global Gateway“), ako aj plány rastu pre krajiny zapojené do procesu rozširovania a komplexné partnerstvá s krajinami susedstva, ktoré si vyžadujú dodatočné zdroje.
- (5) Dôležitým finančným nástrojom Únie na dosiahnutie cieľov stratégie Global Gateway a strategických investícií je EFSD+, a najmä jeho rozpočtová záruka, ktorá je zložkou záruky pre vonkajšiu činnosť. Zvýšenie efektívnosti záruky pre vonkajšiu činnosť by umožnilo financovať priority vonkajšej činnosti Únie vrátane možného rozšírenia stratégie Global Gateway a zároveň zaujať diferencovaný prístup špecifický pre daný kontext vo vzťahu k partnerským krajinám, najmä k tým, ktoré boli identifikované ako nestabilné alebo zasiahnuté konfliktom, najmenej rozvinuté krajiny a vysoko zadlžené chudobné krajiny.
- (6) Vzhľadom na riziká zahraničného vplyvu a konkurenčných iniciatív by sa pri vykonávaní EFSD+ mala venovať pozornosť zabezpečeniu toho, aby Únia poskytovala podporu v rámci záruky pre vonkajšiu činnosť len na operácie, ktoré sú v súlade s hodnotami a záujmami Únie a zabezpečujú rovnaké podmienky a spravodlivú hospodársku súťaž pre podniky z Únie.

- (7) EFSD+ čelí veľmi vysokému dopytu zo strany Európskej investičnej banky (ďalej len „EIB“), Európskej banky pre obnovu a rozvoj (ďalej len „EBOR“) a iných rozvojových finančných inštitúcií, čo potvrdilo hodnotenie nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti pre viacročné finančné rámce na roky 2014 – 2020 a 2021 – 2027, ktoré vypracovala Komisia.
- (8) Záručné krytie EFSD+ by sa mohlo zvýšiť do roku 2027 využitím prebytkov z Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj (EFSD) zriadeného nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601³ a efektívnejším využívaním rozpočtovej záruky Únie tak, že by sa zodpovednosť Únie v rámci výlučného špecializovaného investičného okna EIB pre operácie so štátnymi protistranami a nekomerčnými protistranami na nižšej ako štátnej úrovni znížila zo 65 % na 60 %. Toto zníženie zodpovednosti by nadobudlo účinnosť až po zmene príslušnej dohody o záruke medzi Komisiou a EIB. Prebytky zo starších nástrojov v prospech EFSD+ by sa mali pripísať bez toho, aby boli dotknuté rokovania o viacročnom finančnom rámci po roku 2027.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1601 z 26. septembra 2017 o zriadení Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj (EFSD), záruky EFSD a záručného fondu EFSD (Ú. v. EÚ L 249, 27.9.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

- (9) Ak sa prebytky zo záruky EFSD majú od 31. decembra 2024 pripisovať do rezerv EFSD+, vyžaduje si to výnimku z článku 216 ods. 4 písm. a) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509⁴.
- (10) V záujme vyváženej a inkluzívnej vonkajšej činnosti, ktorá odráža širšie geopolitické záväzky Únie, by sa pri pripisovaní prebytkov zo záruky EFSD do tvorby rezerv EFSD+ mala zabezpečiť rovnováha financovania medzi všetkými oprávnenými regiónmi, ako je zakotvené vo finančnom krytí pre geografické oblasti stanovenom v nariadení (EÚ) 2021/947, a najmä dodržiavanie minimálnych súm pridelených geografickým programom uvedených v článku 6 ods. 2 písm. a) uvedeného nariadenia.
- (11) Ak sa má od 31. decembra 2024 umožniť využívanie zdrojov záruky EFSD+ na úhradu výziev na uplatnenie záruky v rámci záruky EFSD, vyžaduje si to výnimku z článku 214 ods. 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (12) Kapacita EIB, EBOR a rozvojových finančných inštitúcií efektívne využívať dodatočné zdroje by sa mala zvýšiť tým, že dôjde k zjednodušeniu rámca pre operácie kombinovaného financovania, ku konsolidácii dohôd o záruke a technickej pomoci s tým istým implementujúcim partnerom a k zníženiu frekvencie predkladania finančných správ, a to z povinnosti predkladať finančné správy štvrťročne na povinnosť predkladať finančné správy dvakrát za rok. Zjednodušenie je nevyhnutné na mobilizáciu súkromných investícií vo veľkom rozsahu, zvýšenie pákového efektu fondov Únie a vytvorenie predvídateľného prostredia pre súkromných partnerov, ktorí chcú spoluinvestovať do udržateľného rozvoja.
- (13) Pokiaľ ide o zjednodušenie, navyše by sa mala zrušiť povinnosť implementujúcich partnerov vykonávať audit informácií o jednotlivých operáciách na základe dohôd o záruke, ktoré musia implementujúci partneri uvádzať vo svojich výročných správach pre Komisiu, keďže sa to v nariadení (EÚ, Euratom) 2024/2509 nevyžaduje.
- (14) Efektívnosť a zjednodušenie by mala sprevádzať primeraná transparentnosť a zodpovednosť v súlade s povinnosťami Komisie podávať rozpočtovému orgánu správy podľa článku 41 ods. 7 nariadenia (EÚ) 2021/947 vrátane jasných informácií o výkonnosti EFSD a EFSD+, o využívaní finančných prostriedkov, pridelovaní finančných prostriedkov na programy a projekty, celkových zistených prebytkoch a deficitoch, pôvode akýchkoľvek prebytkov a o sumách navrhnutých na prerozdelenie. Komisia by mala podávať jasné a pravidelné správy o doplnkovosti operácií EFSD+ vrátane dôkazov o tom, že podporované portfóliá majú vyšší rizikový profil ako porovnateľné bežné investičné činnosti implementujúcich partnerov.

- (15) Keďže ciele tohto nariadenia, a to posilniť angažovanosť Únie s jej partnerskými krajinami a znížiť jej nadmernú vonkajšiu závislosť, nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov, ale z dôvodu rozsahu a účinkov ich možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 Zmluvy o EÚ. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie týchto cieľov,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Článok 1
Zmeny nariadenia (EÚ) 2021/947

Nariadenie (EÚ) 2021/947 sa mení takto:

1. V článku 30 sa odsek 4 nahrádza takto:

„4. Odchyľne od článku 212 ods. 3 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509* sa splátky a príjmy z finančného nástroja zriadeného podľa tohto nariadenia pripíšu do pôvodného rozpočtového riadku po odpočítaní nákladov a poplatkov súvisiacich s riadením.

Odchyľne od článku 216 ods. 4 písm. a) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 sa akýkoľvek prebytok rezerv v rámci záruky EFSD podľa nariadenia (EÚ) 2017/1601 vykázaný v rokoch 2025, 2026 a 2027 v pracovnom dokumente pripojenom k návrhu rozpočtu v súlade s článkom 41 ods. 5 písm. h) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 použije na tvorbu rezerv na rozpočtovú záruku podporovanú z fondu EFSD+.

Zdroje uvedené v prvom a druhom pododseku tohto odseku predstavujú vnútorné pripísané príjmy v zmysle článku 21 ods. 5 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509.

* Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) 2024/2509 z 23. septembra 2024 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Únie (Ú. v. EÚ L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).“

2. V článku 31 ods. 8 sa dopĺňa tento pododsek:

„Odchyľne od článku 214 ods. 6 nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 sa zdroje EFSD+ týkajúce sa tvorby rezerv na rozpočtovú záruku podporovaných z fondu EFSD+ a uvedené v článku 214 ods. 4 prvom pododseku písm. b), a d) nariadenia (EÚ, Euratom) 2024/2509 v rokoch 2025, 2026 and 2027 použijú na krytie platieb v rámci výziev na uplatnenie záruky EFSD, ktorých výška presiahne 10 miliónov EUR.“

3. V článku 36 ods. 1 sa druhý pododsek nahrádza takto:

„Operácie s protistranami na štátnej úrovni a nekomerčnými protistranami na nižšej ako štátnej úrovni v rámci výlučného špecializovaného investičného okna patria výlučne do právomoci EIB. V rámci výlučného špecializovaného investičného okna sa príspevok z vlastných zdrojov považuje za prevzatie zostatkového rizika, pričom záruka EÚ pokrýva 60 % agregovanej sumy vyplatenej a zaručenej v rámci finančných operácií EIB zníženej o splatené sumy a zvýšenej o všetky súvisiace sumy.“

4. V článku 38 sa odsek 6 vypúšťa.

Článok 2
Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V ...

Za Európsky parlament
predsedníčka

Za Radu
predseda/predsedníčka
